

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

MEDISON

חמד

משרד החינוך

משרד החינוך

משרד החינוך

מדינת ישראל
משרד החינוך

מזן התלמוד

סדר נשים, מסכת בבא קמא, דף ל"ד

כחש - כשעת העמדה בדין. כחש מחמת מאי? אילימא דכחשא מחמת מלאכה, לימא ליה: את מחשבת ואנא יחיבנא? אמר רב אשי: דכחש מחמת מכה, דאמר ליה: קרנא דתורך קבירא ביה.

עבד איניש דינא לנפשיה - עושה אדם דין לעצמו
איכא פסידא - יש הפסד
ליזיל קמיה דיינא - ילך לפני הדיין

הסבר: אם שור נגח את שור אחר ופצע אותו, ומצבו של השור הפצוע הידרדר בין הנגיחה להעמדה לדין - מעריכים את הנזק כפי שהוא בשעת העמדה לדין. אולם זה בתנאי שההידרדרות לא קרתה בגלל שבעל השור עשה בו מלאכה, אלא בגלל הנגיחה עצמה שהמשיכה להשפיע, כאילו הקרן עדיין נעוצה בגוף השור.

MEDISON AID
מערך לוגיסטי התנדבותי
תמיכה בכוחות הבטחון ובמערך האזרחי

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 16:00	כניסת שבת: 10:08
יציאת שבת: 17:15	יציאת שבת: 17:13
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 16:14	כניסת שבת: 15:26
יציאת שבת: 17:16	יציאת שבת: 16:51

שנים לייסוד
'הדף היומי'

100

סדר נשים | מסכת בבא קמא ל"א - ל"ז

פרשת וישב | כ"ו בכסלו תשפ"ד (9-3 לדצמבר 2023)

חג חנוכה שמח!

דף ל"א: הקרש והצלחות השבורות

יום אחד הגיעו לבית הדין שני אנשים. האחד החזיק סט צלחות שבור, והשני אחז בקרש גדול. וכך היו טענותיהם - אמר בעל הצלחות השבורות: הלכתי לתומי ברחוב כשהצלחות בידי, ולפני הלק האיש הזה כשעל כתפו קרש. לפתע הוא עצר, ואני נתקעתי עם הצלחות בקרש, והן התנפצו. אני חושב שהוא צריך לשלם לי. שאלו הדיינים את בעל הקרש: "מדוע עצרת?" ענה בעל הקרש: "מה זה משנה למה עצרת? כיצד משפיעה סיבת העצירה על הדין?". הסביר לו הדין: התלמוד מלמדנו שאם עצרת כדי לנוח - אתה חיב, כי לפני עצירתך היית צריך להזהיר את האנשים שהולכים מאחוריך. אבל אם עצרת כדי לסדר את הקרש על כתפך, אתה פטור. מדוע? כי היית טרוד בטיפול בקרש, ובמצב כזה אנשים צריכים להזהר מן הקרש גם בלי שתזהיר אותם.

דף ל"ב: ריצה לצורך מצוה

ישנו מקרה של אדם שהזיק את חברו, ובכל זאת הוא פטור מתשלום הנזק. אדם שהיה טרוד בהכנות לשבת, רץ ממקום למקום כדי להספיק את כל הסידורים וההכנות ותוך כדי ריצתו נתקל באדם שהלך מולו, הפיל בטעות את משקפיו והם נשברו. הוא התנצל מעומק ליבו, השאיר את מספר הטלפון שלו לבעל המשקפים, והם סיכמו ליצור קשר במוצאי שבת כדי לברר את ההלכה. להפתעתו הרבה, במוצאי שבת אמר לו בעל המשקפים: אתה פטור מלשלם לי, כי בתלמוד לומדים, שמי שרץ לצורך דבר מצוה והזיק - פטור. מפיון שאתה רצת לקבוע שבת וההכנות לקראתה, גם אתה פטור.

דף ל"ג: אחריות בעל השור

הלק אדם לבקר אצל חברו, וצלצל בפעמון. שהיה תלוי בפתח החצר. לאחר שצלצל בפעמון שמע את חברו צועק לו: "כו!". נכנס אותו אדם אל החצר ואז אירע הנורא מכל: שורו של בעל החצר השתולל והרג אותו. בעל החצר היה עצוב ביותר, ואמר לקרובי משפחתו של ההרוג: "לפחות אשלם לכם כופר, כמו שהתורה מחייבת את בעל השור לשלם כופר לקרוביו של

שחרור העיר העתיקה במלחמת ששת הימים

פריצת כוחות צה"ל אל העיר העתיקה בירושלים דרך שער האריות במלחמת ששת הימים (Wikipedia, שבתאי טל)

חלק מבני המשפחה טענו
שאסור לסמוך על הנס, וצריך
לקחת בחשבון את הנתונים
הצבאיים. להילחם מול היוונים
הגדולים והמנוסים זה קרב חסר
סיכוי עם סכנה לאבדות רבות.
לכן עם כל הכאב זה לא אחראי
לסכן רבים כל כך ולצאת לקרב
שאין בו סיכוי לנצח.

חלק מבני המשפחה טענו
שלמרות המרד היה כביכול
חסר סיכוי - למצח מעטים מול
רבים את הצבא היווני החזק -
והתוצאות עוללות היו להיות
קשות, כן היה נכון להילחם מולם
ולגלות גבורה גם כשלפי התנאים
זה נראה חסר סיכוי.

מה? עתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'והתפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

המושג השבועי

100 שנים לייסוד 'הדף היומי'

כפר עציון הוא קיבוץ דתי הנמצא בגוש עציון. הוא הוקם לראשונה ב-1927 אך ננטש בשל מאורעות תרפ"ט. ב-1935 יושב המקום שנית, ונקרא **כפר עציון על שם שמואל צבי הולצמן**, שמשמעות שם משפחתו היא **"איש העץ"**. גם הפעם ננטש היישוב כעבור שנה בשל התנכלויות הערבים. הקיבוץ נוסד מחדש בשנת 1943 על ידי קבוצת אברהם של תנועת השומר הדתי, הראשון מבין יישובים שנועדו להגן על ירושלים מדרום. במלחמת העצמאות תקפו הערבים את גוש עציון וניתקו אותו מירושלים. הנשים והילדים פונו מהאזור, והגברים נשארו ולחמו בגבורה עד לנפילת כפר עציון, יום לפני הכרזת המדינה. 242 תושבים נהרגו בקרבות אלה. בשנת 1967 הוקם כפר עציון מחדש על ידי ילדיהם של התושבים המקוריים. כיום מונה הקיבוץ כ-180 משפחות.

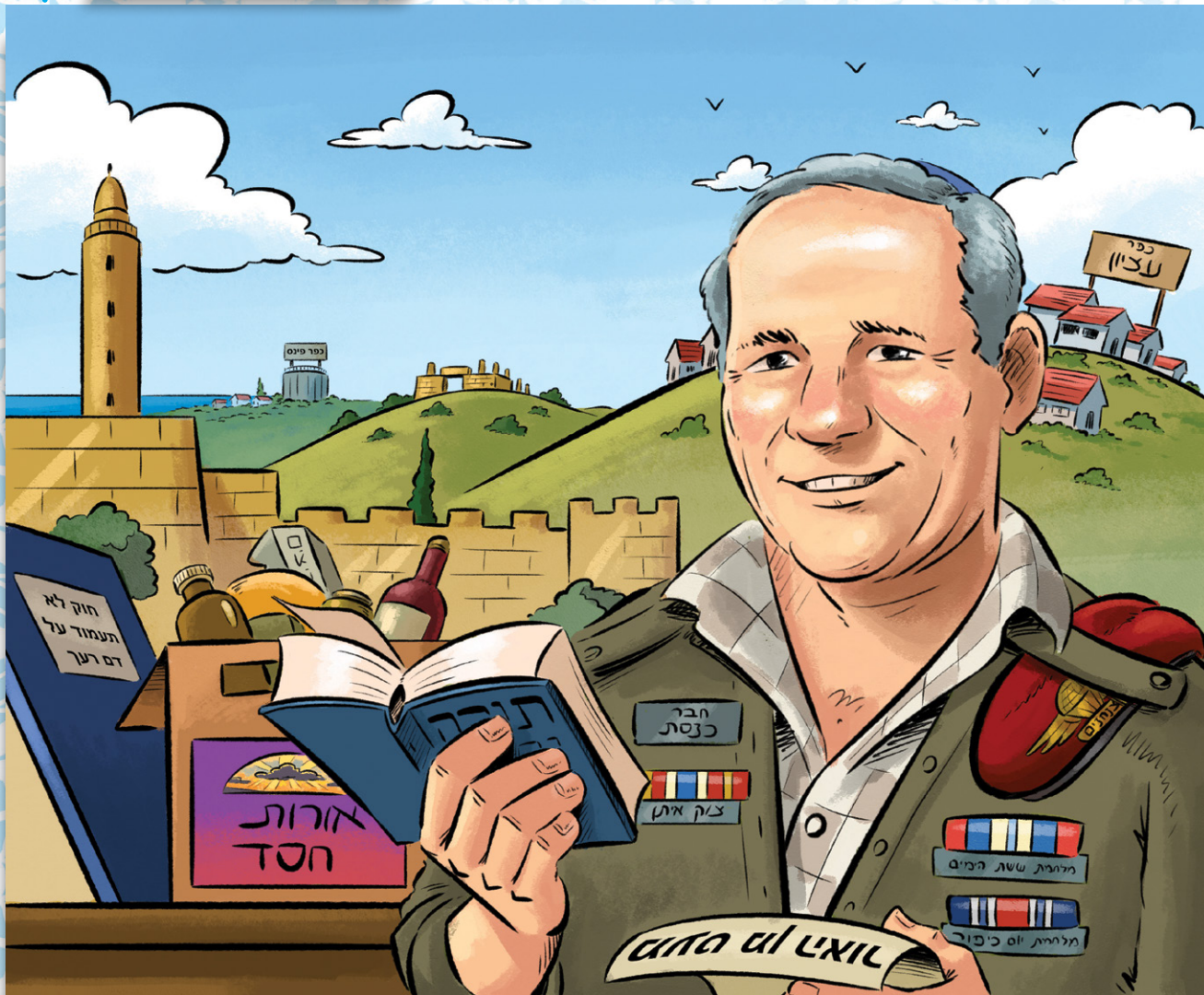
תמונה של כפר עציון בשנת 2023
(Wikipedia, Roee.knol)

ספר מקבים

או ספר חשמונאים, הוא ספר שנכתב בתקופת מרד החשמונאים ומתאר את מלחמותיהם של המקבים ביוונים. זהות מחברו אינה ידועה, אבל נראה שהוא בקיא היטב במהלך האירועים, וכנראה השתתף בעצמו בקרבות ובלחימה. הספר המקורי בעברית אבד, ונותר רק תרגומו ליוונית, שתורגם מאוחר יותר בחזרה לעברית. קיימים שני ספרים בשם זה, מקבים א' ומקבים ב', עם הבדלים ביניהם בתיאורים ודגשים.

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

1. מי הוא האיש שבציור?
2. מה הקשר שלו לכפר עציון המצויר מאחוריו?
3. מה הקשר שלו לעיר העתיקה בירושלים המצוירת כאן?
4. באיזה תפקיד ציבורי הוא שימש?
5. איזו סדרת ספרים הוא כתב על פרשת השבוע?
6. איזה ארגון חסד הוא הקים?
7. התבוננו היטב היטב בציור - יש בו דבר אחד שלא ייתכן - מהו?

יחזקאל 48: 1-2
יחזקאל 48: 3-4
יחזקאל 48: 5-6
יחזקאל 48: 7-8
יחזקאל 48: 9-10
יחזקאל 48: 11-12
יחזקאל 48: 13-14
יחזקאל 48: 15-16
יחזקאל 48: 17-18
יחזקאל 48: 19-20
יחזקאל 48: 21-22
יחזקאל 48: 23-24
יחזקאל 48: 25-26
יחזקאל 48: 27-28
יחזקאל 48: 29-30
יחזקאל 48: 31-32
יחזקאל 48: 33-34
יחזקאל 48: 35-36
יחזקאל 48: 37-38
יחזקאל 48: 39-40
יחזקאל 48: 41-42
יחזקאל 48: 43-44
יחזקאל 48: 45-46
יחזקאל 48: 47-48
יחזקאל 48: 49-50
יחזקאל 48: 51-52
יחזקאל 48: 53-54
יחזקאל 48: 55-56
יחזקאל 48: 57-58
יחזקאל 48: 59-60
יחזקאל 48: 61-62
יחזקאל 48: 63-64
יחזקאל 48: 65-66
יחזקאל 48: 67-68
יחזקאל 48: 69-70
יחזקאל 48: 71-72
יחזקאל 48: 73-74
יחזקאל 48: 75-76
יחזקאל 48: 77-78
יחזקאל 48: 79-80
יחזקאל 48: 81-82
יחזקאל 48: 83-84
יחזקאל 48: 85-86
יחזקאל 48: 87-88
יחזקאל 48: 89-90
יחזקאל 48: 91-92
יחזקאל 48: 93-94
יחזקאל 48: 95-96
יחזקאל 48: 97-98
יחזקאל 48: 99-100

השנה אנו מציינים

100 שנים לייסוד 'הדף היומי'

למדו את המושגים המודגשים בעלון ותוכלו להשתתף בחידונים ופעילויות במשך השנה.

מי אני?

1. עלון פרשת השבוע של תנועת אורות.
2. הופיע בין השנים 2000-2013.
3. נערך על ידי חנן פורת, שכתב בו את הטור הראשי.
4. הרבה לעסוק בנושאים הנוגעים לעם ישראל וארץ ישראל.
5. חלק מהגיליונות נדפסו בהמשך כספר.

אוצר אל חסד

5780 ה'תש"ף	5778 ה'תשע"ח	התעכ"ט	5727 ה'תשנ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260	5258	4900	4800	4650	4260
														
2019 שנת סיום חשי"ם ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לוי	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

יעקב אבינו היה איש שרוב חייו היו מלאי קושי וצער, ופרשת וישב נמצאת בתווך בין שני סוגי מאבקים איתם נאלץ יעקב להתמודד. בראשית חייו ניהל יעקב מאבק מול אויבים מבחוץ, כבר מהבטן הוא נאבק בעשיו אחיו, ואחרי כן נמלט ממנו בשל לקיחת הברכה. גם אחרי שנפטר מעשיו מצא יעקב את עצמו מול אויב חיצוני אחר - לבן הרשע, שרימה והתל בו פעם אחר פעם.

ואז, כשסוף סוף הסתיימו מאבקי החוץ וחשב יעקב שהגיעה העת לישיב בשלווה, הוא גילה שיותר ממאבקים חיצוניים - מרים וקשים הם מאבקי הפנים - שבאים מתוך הבית פנימה. **שנאת אחים ומלחמות פנימיות - הם האויב מספר אחת של כל חברה וכל משפחה, ומהם יש להיזהר לא פחות מאשר מהאויבים המנסים לפגוע מבחוץ.**

חידה!

התאימו בין בעלי התפקידים הבאים בקהילה, לבין התחום בו הם עוסקים:

1. גבאים	א. שחיטה
2. חברה קדישא	ב. רב הקהילה
3. מרא דאתרא	ג. ניהול ומיסים
4. פרנס	ד. צדקה
5. שו"ב	ה. קבורה

(א-5, ב-4, ג-3, ד-2, ה-1: תוצאות)

שאלות השבוע

1. מתי מותר לרוץ ברחוב?
2. האם מי שנתן כסף לצדקה יכול להתחרט ולבקש אותו בחזרה?
3. מדוע יש שוורים שנוגחים דווקא בשבת?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

סדר נשים | מסכת מסכת בבא קמא דף ל"ג-ל"ד

ההרוא". אך לאחר שהמקרה הובא בפני דיינים התברר שבמקרה זה בעל החצר פטור מתשלום כופר. מדוע? ההלכה קובעת **שבבעל השור משלם כופר רק אם ההרוא נכנס אל החצר בראשונה של בעל החצר**. במקרה הזה אומנם בעל החצר צעק "כן", אבל אין לפרש את כוונתו שהחבר יכנס אל החצר, אלא כשאדם צועק "כן" הוא מתכוון לומר: עמוד במקומך עד שאבוא לדבר איתך.

דף ל"ד : העשירי שפוטט רגל

אדם עשיר נקלע לקשיים כספיים. מנהל החשבונות שלו אמר לו - אתה חייב לאנשים הרבה יותר כסף ממה שיש לך. זה המצב הכספי שלך עכשיו. הבעיה היא שישנם אנשים רבים שהעשיר לשעבר חייב להם כסף, אך לעשיר עצמו יש רק מעט קרקעות, כיצד מחלקים אותן בין בעלי החובות? בדף זה בתלמוד לומדים **שמתחילים את החובות לפי סדר ההלואה**, כלומר: מי שהלוה ראשון - יקבל ראשון. אם נשארו קרקעות, יקבל אותן המלוה שהלוה אחריו, וכן על זה הדרך.

דף ל"ה: האמורא חזקה

חזקה היא בנו של התנא רבי חי. לחזקה היה תאום בשם יהודה, וישניהם היו גדולים בתורה ומקורבים לרבי יהודה הנשיא. הם היו יותר מבוגרים ממנו. חזקה קיבץ ברייתות מדברי תנאים, והוא היה רבו של רבי יוחנן. בתלמוד מופיעות מחלוקות שונות בין חזקה לבין רבי יוחנן ונכנולו נפסקה הלכה כחזקה מפני שההלכה היא כדברי הרב. חזקה התגורר בטבריה, וכאשר נפטר קברוהו במערת קבורתו של אביו, רבי חי.

דף ל"ו: גבאי צדקה

ישנם אנשים צדיקים שעוסקים בענייני צדקה, הם אוספים כספים לצדקה עבור עניים. אנשים אלה מכונים **"גבאי צדקה"**, וישכרם רב ביותר על המצאה הגדולה שהם זוכים לקיים. כל אחד מבין שאם הוא נתן כסף לעני, הוא אינו יכול להתחרט אחר כך ולומר לעני: "סליחה, אני מתחרט, החזר לי בבקשה את הכסף..." אי אפשר לעשות כך מן הסיבה הפשוטה: **הכסף כבר שייך לעני ואי אפשר לקחת אותו ממנו**. ומה הדין באדם שנתן כסף לגבאי צדקה? הרי הכסף עדיין לא הגיע לידיהם של עניים, האם אפשר להתחרט? ובכן, בדף זה לומדים שידם של גבאי הצדקה היא כיד ארוכה של העניים, ובכך שגבאי הצדקה קבל את הכסף הרי זה כאילו העני קיבלו, וכמובן אי אפשר להתחרט.

דף ל"ז: שור שנוגח רק בשבת

בשלוש הנגחות הראשונות של שור, דינו שור "תם" המשלם חצי נזק. החל מן הפעם הרביעית, הוא שור "מועד" המשלם נזק שלם. בדף זה לומדים את דברי רבי יהודה, ששור שנוגח רק בשבת, יהיה "מועד" רק בשבת, אך בימי חול הוא ימשיך להיות "תם". למשל, אם ביום ראשון הוא נגח, הרי הוא "תם" וישלם חצי נזק, אך אם הוא נגח בשבת, הרי הוא "מועד" ועליו לשלם נזק שלם.

מדוע? רש"י מסביר שמהתנהגותו של השור הזה התברר שכאשר הוא מתבטל מעבודה הוא נוגח. בשבת לא מעבדים את בעלי החיים, ולכן השור משתעמם ונוגח, לכן הוא מועד רק בשבת ולא בימות החול.